

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL II.

„Gazeta” ieșe în fiecare zi
 Abonamente pentru Austro-Ungaria
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.,
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 franci, pe trei luni
 10 franci.
 Se primumeră la toate ofi-
 ciele postale din țară și din
 afară și la dd. colectorii.
 Abonamentul pentru Brașov:
 la administrațiune, piața mare
 Nr. 22, etajul I., pe un an 10
 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
 luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
 casă: Pe un an 12 fl., pe
 șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Unu esemplar 5 cr. v. a. sau
 15 bani.
 Atâtu abonamentele cât și
 inserțiunile sunt a se plăti
 înainte.

Nr. 233.

Brașov, Sâmbătă 22 Octomvrie (3 Noemvrie)

1888.

Brașov, 21 Octomvrie v.

Isbândile ce le câștigă și de și naționalitățile din Austria, în interesul egalei lor îndreptăți naționale, au pus pe gânduri pe guvernul unguresc și pe toți agitatorii unguri, cari au și datu espresione îngrijirii, ce i-a cuprinsu prin presa lor oficioasă și neoficioasă.

Cestiunea fiindu de totu neplăcută păturei unguresci dela putere, e lucru firescu să nu o prindă nici somnul de neliniște, pentru că bine scie ea, că succesul naționalităților din Austria trebuie neapăratu să aducă după sine și succesul naționalităților maghiare din partea de dincăce a monarhiei.

Temerea acăsta îl preocupă mereu și pe „Kolosvar”, care în numărul dela 30 Octomvrie n. tractează cestiunea din vorbă cu o nedumerire ce nu și-o pote ascunde, cu toate silințele ce și-le dă.

Foia ungurescă guvernamentală dice adecă, că dualismul aduce mari folose, consolidându monarhia înăuntru și făcend’o puternică în afară: o singură bolă dice „patriotică” foia: este cestiunea naționalităților.

Cătu de consolidată și de puternică apare în afară monarhia austro-ungară în urma dualismului? Ne mărginim a i aminti foiei unguresci articuli de acum câteva luni ai foilor germane „Post” și „Kreuzzeitung”, cari tratăză tocmai cestiunea naționalităților din jumătatea orientală a monarhiei noastre. Din acei articuli se va lumina, decă are capu, că numai consolidare și putere nu dovedesce greua și periculoasă bolă a cestiunii naționalităților din Ungaria, Bănătu și Transilvania.

E adevăratu, că Austria se consolidează și se întăresce în măsura, în care egala îndreptățire a naționalităților se apropie totu mai multu de a fi indeplinită; dăr totu

asa de adevăratu e, că jumătatea de dincăce a monarhiei se slăbesc în măsura, în care apăsarea naționalităților măresce nemulțămirea și amărăciunea lor.

Mângăerea foiei unguresci, că „cestiunea naționalităților în Ungaria nu este așa de periculoasă ca în Austria, mulțamită energiei guvernului și mai alesu a guvernului Tisza”, sēmēnă cu mângăerea lui Pyrrhus după luptele dela Heraclea și Asculum.

Aici ne aducem aminte de vorbele ce le dicea astă veră o revistă franceză:

„Că o națiune numerosă superioară în civilizațiune, avend’u prestigiul puterii și fala culturii literare, vrea să asimileze provinciile și popore, vrea să impună legile și limba sa, acăsta este deja o operă forte primejdiosă, care rareori are sortu de reușită. Cum aru pute însă reeși Ungurii cu încercările lor, ei, cari formēză numai câteva insule mici, împrăștiate ici-colo în mijlocul unor populațiuni multu mai numeroase, ce se nmulțesc multu mai tare, avend’u consciința forței lor și fiindu pline de încredere în viitorul lor? Vexațiunile și tirănia administrativă n’au nici o înrădire asupra vieții sociale și nu se pote conta pe prestigiul civilizațiunii maghiare, spre a seduce și a atrage pe partea sa spiritele, mai alesu după-ce limba ungurescă n’are nici o înrădire cu limbile ce se vorbesc în jurul ei”.

Cătu pentru afirmațiunea foiei unguresci că „aspirațiunile naționalităților nicodată nu se voru pute validita în măsura în care acelea sunt plănuite”, îi spunem că, odată esistându acele aspirațiuni, nu e putere pe fața pământului, care să le năbușe, și naționalitățile n’au decătu să mērgă înainte, căci putend’u-se ele îndeplini în măsura mică, cum admite chiar foia ungurescă, de ce se nu se potă îndeplini, schimbându-se

impregiurările, și în măsura mai mare?

Impăratul Wilhelm și Berlinesii.

După reintorcerea sa, împăratul Wilhelm fiindu salutat de o deputațiune a orașului Berlinu, a răspunsu adresându-se cătră primarul liberalu-progresist alu Berlinului între altele:

Nu potă să nu dau espresione și unei dureroase reminiscențe din călătoria mea. Pe când eu m’am espus sănătatea și m’am încordat totu puterile spre a asigura prin încheierea de legături de amicițiă pacea și bunăstarea patriei și prin acăsta a propriei capitale, foile de și ale capitalei mele au trasu în publicitate afacerile familiei mele și le-au discutat într’unu modu, cum unu omu privatu nicodată nu ar suferi. Nu numai că acăsta m’a atinsu durerosu, dăr a deșteptat și mahnirea mea. Înainte de totu trebuie să vă dicu, că nu-mi convine a vedē citându-se mereu fericitul meu tată în contra persoanei mele. Acăsta mă vatēmă adencu ca fiu, și este lucru forte nepotrivit. Așteptu, ca decă m’am alesu Berlinul ca reședință — și eu ca Berlinesu mă simțu totdeuna atrastu aici — se va evita în viitoru de a se discuta în pressă relațiuni intime ale familiei mele. Problemele ce au legatū pe principe cu poporul, spre a face patria mare și fericită, sunt destul de însemnate și varie, ca să ne ocupăm de ele și să lăsăm la o parte toate celelalte lucruri, precum sunt cele amintite. . . .

Dojenirea acăsta, adresată autorităților orașului Berlinu, a făcutu o adencă impresiune asupra tuturor. Se crede, că de aceea împăratul a adresat’o magistratului orașului Berlinu, pentru că acăstu colegiu este compus mai totu din membrii liberali-progresisti, a căroru organe au discutat afacerile familiare ale casei imperiale. „Bösen Ztg.” află, că împăratul și-ar fi espriat în specialu părerea sa de rău, din cauza interesului ce l’a documentatū pressa pentru medicul Mackenzie. Asemenea împăratul se fi datu espresione nemulțămirei sale, din cauză, că înființarea fundațiunii „im-

păratul Friderich” nu i s’a anunțatū lui, ci mamei sale veduvei împăratese.

Se mai dice, că vorbirea împăratului Wilhelm cătră deputațiunea orașnēscă a fostu spontană și a rostit’o împăratul fără a se fi sfătuitu mai înainte cu ministrii săi. Conte Herbert Bismarck n’a aflatu mai înainte nimicū de ceea ce vrea să dică împăratul.

Jubileul d-lui Giers.

Amu comunicatū, că ministrul de esterne alu Rusiei d-lu de Giers, cu ocaziunea jubileului de 50 ani de serviciu, a fostu distinsu de țarul în modu deosebitu. Dăr d-lu Giers a primitu căldurose felicitări și dela monarhii și mi niștrii de esterne ai Germaniei, Austro-Ungariei și Italiei. „Nordd. Allg. Ztg.”, „Fremdenblatt” și „Riforma” au scrisu articuli forte măgulitoru la adresa D-lui de Giers, marele patriotu rusu, care își dă totu silințele pentru susținerea păcii. „Riforma” dice, că aceste manifestațiuni ale suveranilor și bărbăților de statū din Berlinu, Roma și Viena dovedescu caracterul și tendințele pacifice ale ligei.

Atentatū în contra țarului.

O telegramă din Berlinu desminte sgomotul despre unu atentatū asupra țarului, înainte chiar d’a fi cunoscutu sgomotul în toate amănuntele sale. Acăstu desmintire pote că s’a referitū numai la următorea scire din Petersburg publicată în „Daily Telegraph”:

„Țarul a scăpatū în Kutais cu mare greutate de pericolul de a fi omoritu. Cu câteva minute înainte de sosirea lui, fu arestatū în mulțimea poporului unu cozacu din Kuban în uniformă de oficeru. Acesta este membrul unei societăți revoluționare din Rusia sudică și era însărcinatū să omore pe împăratul. La arestarea sa cazaicul nu s’a opusū, a încercatū însă imediatu să se învenineze, dăr a fostu împedecatū.”

Chiar abstracțiă făcend’u de acăstu scire și de desmintirea din Berlinu, trebuie

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Iléna Sandului.

Novelă din popor.

Tōmna trecea și trecea și mângăerea cătu-i mai rămase Ilénei. Nu mai pute merge la via să vedă locul unde ei și lui Florea li s’au aprinsu inimile întēia oră. Trebuia să păzescă casa și păzind’o să și aducă aminte de pățania lui Florea cu namila de omu, de frica lui, de supărarea ei.

S’apropia érna. Prin vėzduhu croncneau cățiva corbi a țile grele și cele din urmă paseri pribegiau în țeri mai căldurose. Totul părea că se află la ușa mormântului. Omenii și dobitocele erau mai posomorite, mai fără vlagă. Turmele se apropiu totu mai tare de sat și pēcurarii cântau din fluere codrului cantece de despărțire.

E așa de anevoiă să te împotrivesci firei, și firea omului ar vrea pururea să fiă bine, să fiă în ale sale. Nu pute fi în ale o Iléna Sandului.

Când vedea că pică frunzele își dicea: așa pică și țilele mele pustiite. Când audia cantecele pēcurarilor, își aducea aminte de canteclul lui Florea când a plecatū în cătane. Elu cânta:

Eu mă duc codrul rămâne:
 Frunța plānge după mine.
 Eu mă duc codru-i în jēle,
 Sērace țilele mele.

Dăr mahnitū în sufletu, elu se mai uitase odată îndērptu și urmă:

După min’ nu plāngă nime,
 Că n’am făcutū nici unu bine;
 Er de-oiu fi făcutū vr’unu rău,
 Singurū mi-l’oiu trage eu.

Iléna gândindū la cele trecute, dicea și ea:

Jēle-i Dōmne cui e jēle,
 Jēle-i inimioarei mele,
 Și-oiu jeli pān’oiu trăi,
 Că de bine n’oiu muri.

S’apoi urma: Elu m’-a juratū cređință și iubire și m’-a datū nădejde. Dăr decă o să rămānū numai cu ele? Cine scie, decă mai vine elu, și decă vine cine scie, decă vrē-va să mai scie de mine? Fiă cum va voi Dumnețeu,

căci eu totu îl voi iubi, și cu iubirea asta vrēu să trāescū și să morū.

Așa gāndea Iléna, alți altcum vorbeau. Veta lui Părjolu de pildă și Fica lui Bulbucū și Savu lui Mohorū cu soțulu său Nițu lui Varzā-acră, sēra în uliță și érna la ședētore nu mai înocăpeau de Iléna lui Florea. Ba că s’a sfăditū cu Florea, ba că elu n’o iubesc, ba că lelea Sēra și cu badea Popicū nici că vrēu să scie de dragostile lor și câte și mai câte vorbe pornite din inimă rēntăciose.

Și în adevērū, cine pismuia mai tare pe Iléna decătu Fiica lui Bulbucū, și cine hulia mai multu pe Florea decătu Sonu lui Mohorū. Pānă era însă Florea acasă, nici unulu n’avea îndrāsnelă să i-o spună, nu, căci bine scia ori și cine, că elu nu suferē flēcuri și mai alesu vorbe rele despre Iléna.

„O sē-lū vedemū, decă vine din cătānie, cum o sē se pricopsescă cu Iléna”, dicea busumflatū feciorul lui Mohorū.

„O sē-i vedemū pe amēndoi ce isprāvi vorū face”, urma fata lui Bulbucū. Multu își va mai ride lumea de cuscri-

mea nădăjdută de Sandu și multe au să mai vorbescă omenii de hăbēcua Ilénei. Ea îl ține de-alu ei, elu o ține de-a lui și amēndoi torcū la frulū ce o sē se rupă de cea dintēiu vorbă a lui nenea Popicū. Cuculū nu șede în cuibū de cióră.

Vorbele fetei lui Bulbucū erau urmate de-unu risū generalū. Numai Tānase tăcea. Era mahnitū Tānase de hula ce s’arunca asupra lui Florea, feciorul stăpānului său. Și ar fi vrutū să se încāere cu ei în vorbe, dăr nu putea, căci așa i-a dișu Florea să facă, și ținea multu la cuvintele lui.

Douē luni mai trebuiau să trecă ca să se mplinēscă doi ani de când Florea era dusū. De multu nu scrisese elu nimicū părintilor săi. Din pricina asta toți ai săi erau năcājiți și mai alesu Iléna, care diua și nōptea gāndea la elu și în rugăciunile ei de dimiņța și sēra cerea dela Dumnețeu sē-lū porțe în pace, sē-lū aducă érāși sănētosū și voinicū și sē-lū mângāe în necāzurile lui. Ce su-

că totu' s'a întâmplat ceva ce face să se presupună că era plănuțit un atentat la viața țarului. O telegramă a ministrului curții din Petersburg anunță, că în stațiunea Borki a linie ferate Kursk-Charkov-Azov a doua locomotivă și patru vagoane din trenul împărătesc au deraliat; familia imperială și suita au însă neatins.

Dacă a fost în adevăr un atentat nihilistică această deraliere ori numai o întâmplare, cu siguranță nu se poate ști.

Din camera francesă.

Cu ocaziunea desbaterii bugetului marinei, cerându-se amărute asupra stării flotei, și anume dacă în casă de eventualități ce ar amenința țara ar corespunde ea necesităților, și cu deosebire față cu o alianță triplă, ministrul marinei a răspuns, că asupra unor puncte trebuie să păstreze tăcerea. El adevărat că marina nu s're destulă cavaleria ușoară și nu are destui torpilori și încrușetori; d'er se lucrează mereu și cu cea mai mare activitate, așa că o parte din acele vase vor fi în curând gata și pe rând se vor construi și celalalte. „Avându în față noastră același număr de dușmani ne putem bate foarte bine și va trebui să-și bage mințile în capu' acela care ne-ar ataca; avem instituțiuni și deprinderi maritime, precum și bravi soldați marinari, și un războiu numai cu material bun se poate purta”, d'ise ministrul fiind aplaudat.

„Vive Boulanger!”

Erăși resună în Paris și în alte orașe din Franța strigarea „Vive Boulanger!” Ex-generalul are noroc. Simpatia musselor nu vrea să-l părăsească și când se credea, că stău lui este în apunere, deodată l'a aruncat erăși deasupra la suprafață.

În 28 Octomvre s'a dat în Paris un *banchet* în onoarea lui Boulanger. Erau invitate 825 persoane și au venit peste 1000. Boulanger a apărut încinsu' cu eșarpa de deputat și împodobit cu ordinul de mare oficer al legiunei de onoare. Când a intrat în sala berăriei din Avenue Loevendahl, oșpeții se urcară pe bănci și strigară: „Vive Boulanger!” Femeile fluturau batistele. Dintre deputați au fost de față: Cloris Hugues, Farcy, Micheli, Laisant, Lagnerre Turquet, Laur, Vergoin, Susini etc. cu totul 12 inși. Pe lângă aceștia se prezentaseră mai mulți consilieri comunali, doi anarhiști și mai mulți bonapartiști. Locul lui Rochefort a rămas neocupat. După servirea supei au apărut trei fete îmbrăcate în roșu, între care și o mulată, înaintea cărora se purta

un steag tricolor. Cea mai în etate dintre fete a cetit o vorbire de salutare, în care se plângea asupra patriei apăsate. Boulanger a s'erutat pe fete pe când în sala de alături musica intona imnul lui Boulanger. „Eu revenant de la revue!” Toți cei de față cântară imnul și acompaniară musica ciocnindu' cu cuțitele și furculițele în pahare. Boulanger suridea foarte mulțumit. Deodată intră în sală o damă mai bătrână, împodobită pe peptu' cu multe medalii și cu ochelari pe nas. Era vivandiera de odinioară, d'omna Benulieu. Boulanger i-a strins m'na, ceea ce a emoționat-o așa de tare, încât au început să-i curgă lacrimile.

În fine începură toastele. Aceste nu conțineau decât atacuri asupra camerei și a stărilor actuale. Deputatul Laisant a asemănat pe deputați cu fierele sălbatică într'o menagerie și cu sclavii, er mesenii răspundeau cu strigarea: „Jos cu hoții!” „Jos cu ucigașii!”

Acuma scose Boulanger o h'rtiă își puse ochelarii și pe când la spatele lui se desfășura un st'eg revoluționar, ce se trage din anul 1789, începe între aplause frenetice ale mesenilor să-și citească vorbirea.

Boulanger d'ise între altele: Cu totă rezistența va trebui să se facă revisiunea constituțiunei. Ț'era a manifestat voința ei de-a se face reforme, precum a manifestat și nemulțumirea ei față cu regimul slab, ruinător și corupător de astăzi. Opinia publică se ocupă de revisiune, ceea ce însemnă reconstituirea societății francese. Revisiunea lui Floquet nu p'ote mulțumi pe nimeni. Omenii dela putere au crezut, că va fi ușor a înșela poporul și a-i da o revisiune ridiculă, o adevărată ofensă a spiritului public. După proiectul ministerului, președintele republicei rămâne nerresponsabil, un fel de Pontifex tr'andav, care nu mai depinde de nimeni, îndată ce a fost ales de Conclav al parlamentului. Miniștrii și camera sunt asemenea nerresponsabili.

O astfel de revisiune — continuă Boulanger — nu schimbă nimic din slăbiciunea, din puțina stabilitate și din intrigele regimului parlamentar. Opinia publică respinge revisiunea, ce a fost proiectată de către Pontifex-Pilații, cari își spală mâinile față cu t'ote, ce le p'ote întâmpina Franța, numai lor să le fi iertat a-o exploata. Revisiunea lui Ferry a fost o mistificare, revisiunea lui Floquet s'a n'ascut mortă.

„Eu mă nisuesc”, continuă Boulanger, „a da ț'erei nouă instituțiuni, cari să fi create de popor însuși. Poporul să-și recâștige exercitarea suveranității sale. Această revisiune p'ote fi numai republicană. Ea va respecta t'ote libertățile și va asigura m'rirea și bunăstarea patriei. Ca soldat am învățat să cu-

noscu' numai interesele și voința ț'erii. Aceste sunt cei mai buni conducători în viața politică și militară. Numai națiunea are dreptul de a crea nouă ordine a lucrurilor. Acest drept, care este principiul republicei însăși, îl voi ap'era cu totă energia. Acesta nu va fi republica unei partide, nu cea parlamentară, ci republica tuturor, republica națională. Ț'era voesce o republică muncitore, cinstită și m'ndră, care să fi făcută de popor pentru popor și care să p'otă redob'ndi Franciei pe cale pacifică locul său și misiunea sa glorioasă între națiuni. Postulatele partidei naționale sunt: Disolvarea camerei, revisiunea constituției și chiamarea unei constituante. Trăiescă Franca! Trăiescă Republica!”

Acestă vorbire a fost întreruptă mai la fiecare pasagiu de aplause, cari în urmă își ajunseră culmea. Toți se urcară pe bănci, fluturau șervetele și p'ălăriile. Musica cântă Marsellaisa. Îndată după acesta generalul p'ărăsi sala încuragiat de deputații cei de față. Ajunși pe stradă, Boulangistii strigau: „s'încungurămu' trăsura generalului; dacă va fi atacat îl vom ap'era!” Mulțimea fugi o bucată bună după tr'asură, apoi se opri și încep' a se certa cu o trupă de anti-boulangisti, cari salutară pe generalul cu fluerături. Poliția interveni și făcu mai multe arestări. Acasă înaintea locuinței i s'a mai făcut generalului Boulanger o ovațiune de cătră ai săi.

SCRIRILE ȚILEI.

Din *Sigetulă-Maramureșului* se scrie foilor maghiare, că la adunarea din 9 Octomvre s'au făcut mai multe alegeri de funcționari comitatensi, fiind cu totul ignorați Români. Din acest incident noi aleși au dat oșpeții, *more patrio*, la care v'o doi-trei preoți români au golit paharele pentru buna înțelegere și solidaritate, care nicăiri nu înflorește așa ca în acelu' comitat și în care p'rinț d'ise deputatul dietal, contele Teleky Geza, că multe comitate ar p'ute învăța dela alți Maramureșului.

Ce d'ic' credincioșii acelor preoți, cari golesc cu Maghiarii paharele, fiind că nu s'a ales nici un Român ca funcționar comitatens? Ce d'ic' superiorii lor bisericesci?

Profesorul la institutul pedagogic din *Gherla* e numit, în locul d-lui V. Gr. Borgovan, d-lu' *Vasilie Lesu*, student absolut în teologia din seminarul central din Budapesta.

La seminarul teologic gr. cat. din *Gherla* a fost numit profesor de igienă și pentru anul acesta armeanul

Dr. Banyai Kristof, care, nesciindu' românește, propune în limba maghiară.

Putere-ar Preșfinția Sa d-lu' episcop Szabo să ne spună, de unde atata dragoste pentru streini și nu pentru un Român, ca d-lu' Dr. Negrut? Nu ține Preșfinția sa semă, că este Episcop român și nu armean, nici maghiar?

Societatea „*Petru Maior*” din Pașta s'a constituit pentru anul 1888/89, în chipul următor: d-lu' *David Terfăloagă* st. jurist este vicepreșident; d-lu' *G. I. Bogdan* stud. phil. secretar; d-lu' *Ioan Crăciunel* stud. jurist cassar; d-lu' *I. Onciu* student tehnic bibliotecar; d-nii *G. Moraru* stud. med. și *Romulu Polis* stud. jurist notar; d-lu' *Fl. Mihaly* stud. jurist controlor; d-lu' *I. Curița* stud. phil. econom. Redactor al foiei societății este d-lu' *V. Onița*, colaborator *E. Popescu* stud. phol. și *George Bogoevici* stud. jurist. În comisia literară s'au ales domni *Crăciunel*, *Bogdan*, *Moraru*, *Popescu*, *Curița*, *Silviu Moldovan* stud. tehnic și *I. Blagă* stud. phil. Societatea are până acum vre-o 30 membrii.

D-lu' *Eugen Lemeni*, oficer în reserva armatei comune, în urma esameului depus cu succes, a fost primit în serviciu activ la regim. 2 de infanterie din locu' cu ziua de 1 Noemvre n.

M. S. monarhul Austro-Ungariei a decorat pe d. maior Hubsch, inspectorul general al musicelor militare din România, cu crucea de oficer alu' „*Coronei de fier*.”

D-lu' Dr. profesor *Babeș* a comunicat Academiei de medicină din Paris lucrările sale asupra descoperirii baccilului Gastro-Intero-Nephritei dela boi. Academia a trimis această lucrare la o comisie specială, care va controla lucrarea d-lui doctor *Babeș*.

D. Dr. *Z. Petrescu*, profesor la facultatea de medicină din București, a fost numit membru titular al societății de medicină și igienă profesională din Paris.

„*Epoca*” află, că *facultatea de drept din București* va fi complectată pentru a se p'ute elibera pe viitor diplome de doctorat.

Prințul Alexandru Știrbei, ministrul lucrărilor publice, a primit pe cei doi reprezentanți ai companiei „*Lemberg-Cernăuși-Iași*”, d'ice „*Epoca*”. Acești domni au remis d-lui ministru un memoriu în scris, prin care compania protestează contra secestrării liniei Romanu-Iași-Suceava.

fletu' bl'ndu', ce inimă bună avea Iléna! Într'o di étă că primesce badea Popic, o scrisore de departe. Om fără știință de carte, bogătanul din Popesci merse la dascălu' să i-o cetască.

Era tocmai Duminecă după am'edu'. Era lume multă pe uliți. Unii jucau cărți, alții povesteau de ț'ilele bătrâne, de v'ecuri pacifice și liniștite, de vreme când lupii erau păstori la oi și urșii m'nanu cireți de boi.

Dascălu' îi ceti lui Popic multe lucruri despre feciorul său, și între altele i-se spunea, că Florea, lovit de o bolă primejdiosă, a zăcut în patu' cinci s'apte m'ni întregi, d'er că acum se află bine, tare și voinic și n'ădăjduesce, ca cu în cheierea anului să m'ergă acasă, de nu mai cur'ndu'.

„Adecă, cum pricepu' eu, mai are încă un an”, d'ise nenea Popic.

„Se p'ote atăta, se p'ote mai puținu', se p'ote mai mult.”

„Cine scie, dacă ajungem să trăim până atunci”, încheia tatălu' Florea și eși.

Totul satul se umplu de veste, că

Florea lui Popic a zăcut cinci s'apte m'ni greu bolnav și unii mai adăugeau, că bunu' e Dumneđu de-o fi să mai vină omu' citov cum a plecat. Ileana încă auzi t'ote astea, d'er nu-i prea venea să cređă. Numai Sonu lui Mohoru cătu' a n'ăc'jit'o, că Florea n'o să mai fi omu' întreg ca toți omenii, să-și ia gândulu' dela elu', căci multe se mai pot întâmpla într'unu' anu' cu Florea. I-le spunea Sonu la fiecare întâlnire și desu' căuta elu' prilejul să se întâlnescă cu Ileana, să-i spună câte auzia vorbindu-se, căci elu' t'ote le credea.

Ileana însă tăcea. Nu d'icea nimic, nu credea nim'ru; ruga numai pe Dumneđu să-lu' păzescă de reu pe Florea, să i-lu' aducă în pace, teaf'ru și voinic. În sine-și adeseori vorbia despre elu' și vorbindu' simția fiorul celei dint'eu strigeri în brațe a lui Florea. Ivedea ochii lui vii și luminoși rev'ersându asupra ei ticnă și pace, îi simția fața obrazului lui lipindu-se de alu' ei, m'na lui cupr'ndu-i gingașulu' mijloc și curg'ndu din gura lui povestea ț'ilelor fericite.

IV.

De atăta așteptat, nu gândia Iléna că Florea o să mai vină vre-odată. D'er n'ădejdea nu e bine să-și o p'erdă omul nic'odată. Lucrurile în lume vin unele după altele, ori le facem noi să vină, ori vin ele de ele, fără voia ori scirea noastră.

Era ziua sfintei Crucii, s'erbătore de obște la poporul nostru. Și cădea această sfântă s'erbătore într'o di frumosă de Septemvre. Lume multă era pe ulițele satului Popesci, căci era mare satul și multu' popor.

Badea Popic își deregea carul pe ziua de m'ne, să m'ergă la s'emenat. Lelea S'era își aduna găinile și rațele să și-le bage în cotreță, er Marina nu mai venise încă de pe ulițe.

Ca v'entulu' mergea din gură în gură vorba, că Florea lui Popic se întorcea ad' din căt'ania, și s'auzia vorbindu-se prin sat, că elu' ar fi apr'ope de casă. Lumea, veți bine, și mai ales fetele se țineau de vorbă unele cu altele despre Florea și despre venirea lui.

Ca eșit din p'ământu', d'er g'atitu' coala frumos, deodată Florea lui Popic, în mijlocul unei cete de ficioi, pășia harnic spre d'ricul satului. Mai rumen și mai voinic, lui Florea îi ș'eda bine mersul căt'anescu' și-i ș'eda bine mai ales, că totă lumea îl scia, că e fecior bun și de tr'ebă și pe lângă asta, că e feciorul lui Popic bogătanul.

Multe mame cu fete ilu' ochiau și multor fete le sc'ap'rau ochii după elu'.

Sosindu' acasă, părinții lui încep' să pl'ngă de bucurie, că-și ved' feciorul t'ef'ru și voinic, precum li-a d'is elu' cându' a plecat.

Iléna, prind'ndu' de veste, că Florea a venit acasă, îi venea parcă să sb'ore ca o turturică, să sară, să ridă, să facă t'ote nebuniile, să-și vină în voile ei, în firea ei! S'î fi făcutu' ori și ce, s'î fi tăiatu' cu cuțitul în carne, n'ai fi putut'o sc'ote din apele ei. Și de ce să nu se vesel'ască ea tocmai acum, când își scie pe dragul inimei venit acasă, norocul după m'asă?!

(Va urma.)

Locu de villă de ocasiune.

O oră departe de Predeală, în imediată apropiere de Braşov, opt minute pe jos dela gară

ESTE DE VĒNDARE UNŪ LOCŪ DE VILLĂ LA NOU

în o coloniă de ville în o splendidă pădure de brađi, la o apă curgătoare şi sorgintă feruginosă. A se adresa în Braşov la d-lu notaru publicu **Petru Nemeşu**, séu în Bucuresci la d-na **Sofia Dunca**, strada Piaţa Amsei Nru 3, séu la Pesta la d-na **Constantia de Dunca-Schiau**, 13. Grünbaumgasse.

Avisu d-lorū abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţi ca la reînnoirea prenumeraţiunei să binevoiască a serie pe cuponul mandatului postală şi numerii de pe fâşia sub care au primitu diarul nostru până acuma.

Domnii, cé se aboneză din nou, să binevoiască a scrie adresa lămuritū şi să arate şi posta ultimă.

Totodată facemū cunoscutū tuturorū D-lorū abonaţi, că mai avemū din anii trecuţi numeri pentru complectarea colecţiunilor „Gazetei“, precum şi câteva întregi colecţiuni, pentru cari se potū adresa la subsemnata Administraţiune în casū de trebuinţă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Sosirea şi plecarea trenurilor şi postelor în Braşov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Braşov la Pesta:

Trenul de persoane Nr. 307: 7 ore 10 de minute séra.
Trenul mixtu Nr. 315: 4 ore 10 minute dimineaţa.

2. Dela Braşov la Bucuresci:

Trenul acceleratū Nr. 302: 5 ore 37 minute dimineaţa.
Trenul mixtu Nr. 318: 1 oră 55 minute după améđi.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Braşov:

Trenul de persoane Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de améđi.
Trenul mixtu Nr. 316: 9 ore 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşov:

Trenul mixtu Nr. 317: 2 ore 32 minute după améđi.
Trenul acceleratū Nr. 301: 10 ore 12 minute séra.

B. Sosirea postelor:

- a) Dela *Răşnov-Zărnesc-Brană* la Braşov: 10 ore înainte de améđi.
b) „ *Zărnă* la Braşov: 9 ore a. m.
c) Din *Săcuime* la Braşov: 6 ore séra.
d) „ *Făgăraş* la Braşov: 2 ore dimineaţa.
e) „ *Săcele* la Braşov: 6 ore 30 minute séra.

A. Plecarea postelor:

- a) Dela Braşov la *Răşnov-Zărnesc-Brană*: 12 ore 30 m. după améđi.
b) „ „ „ *Zărnă*: 4 ore după améđi.
c) „ „ în *Săcuime* [S. Georgi]: 1 oră 30 minute noaptea.
d) „ „ la *Făgăraş*: 4 ore dimineaţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 ore dimineaţa.

Se deschide abonamentu pre anulū 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diaru beletristicu şi enciclopedicū-literarū — cu ilustraţiuni. — Cursulū XII. — Apare în 1 şi 15 ăi a lunei în numeri câte de 2—3 cōle cu ilustraţiuni frumose; şi publică articlii sociali, poesii, novele, schiţe, piese teatrale ş. a. — mai departe tractează cestiuni literare şi sciētificē cu reflesiune la cerinţele vieţii practice; apoi petrece cu atēţiune vieţa socială a Romānilorū de pretutindena, precum şi a celorlalte poporaţiuni din patria şi străinătate; şi prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijile vieţii; şi preste totū nisuesce a întinde tuturorū indiviđilorū din familiă o petrecere nobilă şi instructivă. — Preţulū de prenumeraţiune pre anulū întregū e 4 fl., pentru Romānia şi străinătate 10 franci — lei, plătibili şi în bilete de bancă ori marce postalē.

PREOTULŪ ROMĀNŪ. Diaru bisericescū, scolarū şi literarū — cu ilustraţiuni. — Cursulū XIV. — Apare în broşuri lunare câte de 2½—3½ cōle; şi publică portretele şi biografiile arhieriorū şi preoţilor mai distinsī, precum şi alte portrete şi ilustraţiuni, — mai departe articlii din sfera tuturorū sciēntelorū teologice şi între aceştia mulţime de predice pre dumineci, serbătorī şi diverse ocasiuni, mai alesū funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice şi sciētificē-literari; şi în urmă totū soiulū de amēnunte şi sciri cu preferinţa celorū din sfera bisericescā, scolasticā şi literarā. — Preţulū de prenumeraţiune pre anulū întregū e 4 fl. — pentru Romānia 10 franci — lei, plătibili şi în bilete de bancă ori marce postalē.

Colectanţii primescū gratisū totū alū patrulea esemplarū.

Numeri de probă se trimitū gratisū ori-cui cere.

A se adresa la „**CANCELARIA NEGRUŪ**“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totū de aci se mai potū procura şi următoarele cărţi din editura propriă:

Apologie. Discusiuni filologice şi istorice maghiare privitoare la Romāni, înveritate şi rectificate de Dr. Gregoriu Silaşi. — Partea I. Paulū Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Şincai. Preţulū 30 cr.

Renascerea limbii romānesci în vorbire şi scriere înveritată şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silaşi. (Op complet). Broşura I. II. şi III. Preţulū broş. I. II. câte 40 cr. — Broşura III. 30 cr. Tote trei împreună 1 fl.

Cuvēntări bisericesci la tote sērbătorile de peste anū, de I. Papiu. Unū volumū de preste 26 cōle. Acest opū de cuvēntări bisericesci întrece tote opurile de acestū soiū apărute până acum — avēndū şi o notiţă istorică la fiă-care sērbătoare, care arată timpulū introducerei, fazele prin cari a trecutū şi modul cum s'a stabilit respectiva sērbătoare. Preţulū e 2 fl.

Barbu cobzariulū. Novelă originală de Emilia Lungu. Preţulū 15 cr.

Puterea amorulū. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulū 20 cr.

Idealulū perdutū. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulū 15 cr.

Opera unui omū de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulū pierdutū** de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulū 15 cr.

Fântāna dorulū. Novelă populară de Georgiu Simu. Preţulū 10 cr.

Codreanu crailū codrulū. Baladă de Georgiu Simu. Preţulū 10 cr.

Ultimulū Sichastru. Tradiţiune de Georgiu Simu. Preţulū 10 cr.

Elū trebuie să se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruţ. Preţulū 25 cr.

Branda seu Nunta fatală. Schiţă

din emigrarea lui Dragoşu. Novelă istorică naţională. Preţulū 20 cr.

Numerii 76 şi 77. Naraţiune istorică după Wachsmann, de Ioanū Tanco. Preţulū 30 cr.

Probitatea în copilăria. Schiţă din sfera educaţiunei. După Ernest Legouvė. Preţulū 10 cr.

Hermanū şi Dorotea după W. de Goethe, traducţiune liberă de Constantinū Morariu. Preţulū 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Preţulū 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Preţulū 30 cr.

Petulantulū. Comediă în 5 acte, după Augustū Kotzebue, tradusă de Ioanū St. Şuluţ. Preţulū 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincenţiu Nicoră, prof. gimnas. — Cu portretulū M. S. Regina Romāniei. Preţulū 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unū volumū de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţulū redusū (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirū şi vioarele, poesii populare, culese de Ioanū Popū Reteganu. Unū volumū de 14 cōle. Preţ. 60 cr.

Tesaurulū dela Petrosa seu Cloşca cu puli ei de aurū. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Preţulū 20 cr.

Biblioteca Sătenulū Romānū. Cartea I, II, III, IV, cuprindū materii foarte interesante şi amuzante. Preţulū la tote patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante şi amuzante. Preţulū 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu şi chemiă. Preţulū 50 cr.

Economia pentru scōlele popor. de T. Roşiu. Ed. II. Preţulū 30 cr.

Indreptarū teoreticū şi practicū pentru învăţământul intuitiv în folosul elevilorū normalī (preparandialī), a învăţătorilorū şi a altorū bărbaţi de scōlă, de V. Gr. Borgovanū, profesorū preparandialū. Preţulū unui esemplarū cu porto francatū 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-unū opū, întocmitū după lipsele scōlelorū nōstre în mēsură în care este acesta, pentru aceea ilū şi recomandămū mai alesū directorilorū şi învăţătorilorū ca celorū în prima liniă interesatū.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Romāni. De V. Gr. Borgovan. Preţulū 15.

Manualū de Gramatica limbii romāne pentru scōlele poporali în trei cursuri de Maximū Popū, profesorū la gimnasiulū din Năsēudū. — Manualū aprobatū prin ministeriulū de culte şi instructiune publică cu rescriptulū de datū 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Preţulū 30.

Gramatica limbii romāne lucrată pe base sintactice de Ioanū Buteanu, prof. gimn. Unū volumū de peste 30 cōle. Preţulū 2 fl.

Manualū de stilistică de Ioanū F. Negruţ, profesorū. Opū aprobatū şi din partea ministeriului de culte şi instructiune publică cu rescriptulū de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică foarte bogată a acestui op — cuprindēndū compoziţiuni de totū soiulū de acte obveniente în referinţele vieţii socialē — se pōte întrebuiţa

cu multū folosū de cătră preoţi, învăţători şi alţi cărturari romāni. Preţulū 1 fl. 10 cr.

Nu mē uita. Colecţiune de vierşuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafiă ş. a. Preţulū 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în scōla poporală pentru învăţătorī şi preparanđi. Broş. I. scrisă de Gavrilū Trifu profesorū preparandialū. Preţulū 80 cr.

Cele mai eftine cărţi de rugăciuni:

Mărgăritarulū sufletulū. Carte bogată de rugăciuni şi cântări bisericesci foarte frumose ilustrată. Preţulū unui esemplarū broşuratū e 40 cr., legatū 50 cr., legatū în pânză 60 cr., legatū mai finū 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxū 1.50—2.50

Miculū mărgăritarū sufletescū. Cărticică de rugăciuni şi cântări bisericesci — frumosū ilustrată, pentru pruncii scolarī de ambe secsele. Preţulū unui esemplarū broşuratū e 15 cr., — legatū 22 cr., legatū în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni şi cântări pentru pruncii scolarī de ambe secsele. Cu mai multe icōne frumose. Preţulū unui esemplarū e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulū Prea Sāntei Vergure Maria a Născătoare de D-đeu urmatū de mai multe rugăciuni frumose. Cu icōne frumose. Preţulū unui esemplarū speditū franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusū Christosū. Preţulū unui esemplarū legatū şi speditū franco e 15 cr.